

Interview med professor Niels Egelund, DPU, Århus Universitet

Samarbejdsevner skal på afgangsbrevet

Skolerådets formandskab anbefaler i beretningen for 2010, at folkeskolen styrker fokus på den alsidige udvikling. Elevernes evner til at samarbejde, løse problemer, være kreative og innovative og lære på forskellige måder kan blandt andet fremmes gennem nye trinmål, siger Niels Egelund, medlem af formandskabet for Skolerådet.

Af Stine Carsten Kendal

Hvorfor skal folkeskolen sætte fokus på alsidig udvikling?

Danske børn er i skole og fritidsordning syv timer om dagen, 200 dage om året i ti år. Det er her, børn møder andre børn fra hele det sociale spektrum og lærer, hvordan man skal agere, når man er mange sammen. Det betyder noget i resten af ens liv i uddannelse og på arbejdsmarkedet. Derfor står alsidig udvikling også i skolens formålsparagraf.

Er det ikke vigtigere, at børnene lærer at læse og regne?

Det at kunne læse og regne er en grundforudsætning for at tilegne sig færdigheder i resten af livet. Men det er lige så vigtigt, at man ved, hvordan man er sammen med andre mennesker. Vi har konstateret i PISA-undersøgelserne, at der er rum for forbedring i læsning og regning, og derfor har vi talt om det i mange år. Men vi skal ikke kaste vrang på det, der ligger i den alsidige personlige udvikling.

Hvor god er folkeskolen i dag til at udvikle de alsidige kompetencer?

Vi ved meget lidt om udviklingen af de alsidige kompetencer. Det er svært at veje og måle, hvad der foregår i folkeskolen, og synliggørelse af skolens resultater er en ny trend. Derfor er vi startet med det, der er lettest at måle og veje, for eksempel karaktergennemsnit. Nu står vi så over for udfordringen at prøve at få nogle måder at måle den alsidige udvikling.

Hvordan kan man så fremme alsidig udvikling?

Vi anbefaler i formandskabet at indføre nationale trinmål. Trinmålene kan være med til at skabe undervisningssituationer, hvor der er mere bevidsthed om de alsidige kompetencer. Der er mange lærere, der arbejder fremragende med elevernes alsidige kompetencer i dag. Men arbejdet skal gå fra at ligge i den enkelte lærers baghoved og til at være i fokus for hele skolen.

Hvordan kunne trinmål se ud?

Der kunne være trinmål på f.eks. 3.-, 6.- og 8.-klassetrin. Når man går i 3.-klasse, kan vi så formulere nogle forventninger til, hvad eleverne kan magte. For eksempel kan man forestille sig, at de skal kunne samarbejde i en mindre gruppe og både bidrage og lytte. I 6.-klasse kravet være, at man er i stand til at lede arbejdet i en gruppe og fremlægge resultaterne for de andre. Det skal bygges op, så man forventer mere og mere undervejs. Når vi ved mere om, hvordan vi kan beskrive kompetencer som innovation, samarbejde og kreativitet, bør det fremgå af elevernes afgangsbrev.

Hvor alsidigt kompetente er vi i Danmark i dag?

Alsidige kompetencer er ikke en særlig dansk disciplin, selvom vi måske har en fornemmelse af, at vi er verdensmestre i kreativitet og samarbejde. Vi ved, at danske elever scorer højt i forhold til samarbejde, men ellers ved vi ikke ret meget, og det gør andre lande heller ikke.

Danmark vil få enorm international opmærksomhed, hvis vi når frem til at operationalisere udviklingen og målingen af alsidige kompetencer. Det er et pionerområde, som der er stigende international opmærksomhed på. Du finder efterhånden ikke mange lande, der ikke siger, at dette område har stor betydning.

Hvorfor har vi så ikke allerede trinmål for alsidig udvikling?

Der er mange, der har sat fokus på det tidligere. De økonomiske vismænd sagde allerede for nogle år siden, at hvis vi vil satse på disse kompetencer, så måtte vi se at komme i gang med at arbejde systematisk med dem. Og nogle kommuner har af egen drift arbejdet med at definere, hvad man skal kunne på forskellige klassetrin. Men nu er det på tide at arbejde på nationalt plan, så vi ved mere om, hvad der virker, og så vi kan sammenligne resultaterne på tværs.

Om Niels Egelund

- Professor og leder af Center for Grundskoleforskning på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Århus Universitet
- Uddannet lærer (1968), psykolog (1973) og doktor i pædagogik (1990)
- Medlem af formandskabet for Skolerådet, regeringens Kvalitetsgruppe og Børnerådet